

**МОРИС ЛЬОБЛАН
ДВАНАЙСЕТТЕ
„АФРИКАНКИ“ НА БЕШУ**

Превод от френски: Борис Миндов, 1980

chitanka.info

Първата грижа на мосю Гасир, когато се събуди, беше да провери дали пакетът ценни книжа, който бе донесъл снощи, е наистина на нощната масичка, където го бе оставил.

Успокоен, той стана и пристъпи към тоалета си.

Никола Гасир, нисък шишко с изпито лице, упражняваше в квартала на Инвалидите^[1] професията борсов посредник, привличащ клиента от сериозни хора, които му поверяваха спестяванията си, а той им осигуряваше добри доходи чрез сполучливи операции на борсата и тайна лихварска дейност.

На първия етаж на една тясна и стара къща, чийто собственик беше, той заемаше апартамент, състоящ се от антре, стая, столова, която му служеше и за кабинет, друга стая, където работеха трима служители, и накрая кухня.

От пестеливост не държеше слугиня. Всяка сутрин в осем часа портиерката — тромава, но много енергична и приятна жена, му качваше пощата, почистваше и слагаше на бюрото му кифла и чаша кафе.

Тази сутрин жената си излезе в осем и половина, и мосю Гасир, както всеки ден, докато чакаше служителите си, закуси спокойно, разпечата писмата и прегледа вестника. Ала изведнъж, точно в девет без пет, му се счу някакъв шум в съседната стая. Спомняйки си за пакета ценни книжа, който бе оставил там, той се завтече. Видя, че пакетът с акциите го няма, и в същото време вратата на антрето към стълбището се затръшна шумно.

Помъчи се да отвори. Но бравата се отваряше с ключ, а мосю Гасир бе оставил ключа на бюрото си.

„Ако отида да го търся — помисли си той, — крадецът ще избяга, без да го видя.“

Затова мосю Гасир разтвори прозореца на антрето, който гледаше към улицата. В този момент бе невъзможно някой да успее да излезе от сградата, без да бъде видян. И наистина, улицата беше пуста. Макар и уплашен, Никола Гасир не нададе вик за помощ. Но когато след няколко секунди забеляза главния си писар, който идеше от съседния булевард към къщата, той му махна с ръка.

— Бързо, бързо, Сарлона! — извика той, като се наведе от прозореца. — Влезте, заключете външната врата и не пускайте никого. Ограбиха ме.

Щом изпълниха нареждането му, побърза да слезе, задъхан и страшно развълнуван.

— Е, Сарлона, никого ли не видяхте?...

— Никого, мосю Гасир.

Притича до портиерската стаичка, която се намираше между долния край на стълбището и едно мрачно дворче. Портиерката метеше.

— Ограбиха ме, мадам Ален! — възкликна той. — Идвал ли е някой тъдява?

— О, не, мосю Гасир — смотолеви слисана пълната жена.

— Къде държите ключа на апартамента ми?

— Тук, мосю Гасир, зад стенния часовник. Във всеки случай никой не може да го вземе, защото от половин час не съм мръдвала от стаята си.

— Значи, вместо да слезе, крадецът се е качил по стълбата. Ах, ужасно!

Никола Гасир се спря отново пред външната врата. Другите му двама служители пристигнаха. Задъхан, с няколко изречения той им даде бързо съответните разпореждания. Докато се върне, не бива да пускат никого нито да влиза, нито да излиза от къщата.

— Е, разбрано ли е, Сарлона?

Веднага след това се качи на горния етаж и се втурна в стаята си.

— Ало — зарева той, грабвайки телефонната слушалка. — Ало! Полицейската префектура... Но, мадмоазел, не ви искам полицейската префектура! Искам да ме свържете с кафенето на префектурата... Кой номер ли е? Че отде да зная... Бързо... Направете справка... По-скоро, мадмоазел.

Най-после успя да влезе във връзка със съдържателя на кафенето и произнесе:

— Там ли е инспектор Бешу? Повикайте го... Веднага... Бързо... Той е от клиентите ми... Нямам нито секунда за губене. Ало! Инспектор Бешу? Мосю Гасир ви се обажда, Бешу. Да, добре съм... по-право не съм... Откраднаха ми акции, цял пакет... Чакам ви. А? Какво? Не можете ли? Заминавате в отпуска? Но пет пари не давам аз за вашата отпуска! Елате веднага, Бешу... веднага! В пакета бяха и вашите дванайсет акции от „Африканските мини“!

Мосю Гасир чу от другия край на жицата едно гръмогласно: „Тю да се не види!...“, което го убеди напълно в намеренията и бързината на инспектор Бешу. И наистина, след петнайсет минути инспектор Бешу долетя като вихър, с разстроено лице, и се нахвърли върху борсовия посредник.

— Моите „африканки“!... Всичките ми спестявания! Къде са те?

— Откраднати! Заедно с акциите на другите ми клиенти... с моите акции!

— Откраднати!?

— Да, от стаята ми, преди половин час.

— Дявол да го вземе! Но какво търсят моите „африканки“ в стаята ви?

— Вчера взех пакета от сейфа си в „Креди лионе“, за да го депозирам в друга банка. За по-удобно. Ала сбърках...

Бешу стовари желязната си ръка върху рамото му.

— Вие отговаряте, Гасир. Ще трябва да ме обезщетите.

— С какво? Аз съм разорен.

— Разорен ли? А тази къща?

— Ипотекирана е изцяло.

Двамата мъже заскачаха и закрепяха един срещу друг. Портиерката и тримата служители също бяха загубили самообладание и препречваха пътя на две млади момичета, наемателки от третия етаж, които искаха да излязат от къщата на всяка цена.

— Никой няма да излиза! — крещеше Бешу извън кожата си. — Никой, докато не се намерят дванайсетте ми „африканки“!

— Май не е зле да повикаме някого да ни помогне — предложи Гасир. — Чиракът на месаря... бакалинът... това са все надеждни хора.

— Дума да не става! — произнесе Бешу. — Ако ни потрябва помощ, ще се обадим в агенция „Барнет“ на улица „Лаборд“. А после ще подадем оплакване. Но това значи загубено време. Трябва да действуваме веднага.

Той се опита да се овладее, тъй като положението му на полицейски началник изискваше да запази спокойствие. Но нервните жестове и изкривената уста издаваха крайното му смущение.

— Хладнокървие! — каза той на Гасир. — В края на краищата положението е в ръцете ни. Никой не е излизал оттук. Следователно

трябва да намерим моите дванайсет „африканки“, преди да са ги измъкнали. Това е най-важното.

Той разпита двете момичета. Едното, машинописка, преписваше в стаята си циркуляри и доклади. Другото даваше уроци по флейта, също в стаята си. И двете искаха да направят покупки за обед.

— Много съжалявам — отговори неумолимият Бешу, — но тази сутрин пътната врата ще остане затворена. Мосю Гасир, двама от вашите служители трябва да стоят непрекъснато там. Третият ще изпълнява поръчки на наемателите. След обед те ще могат да излизат, но с мое разрешение, и всички пакети, кутии, мрежи за покупки и съмнителни вързопи ще бъдат внимателно претърсвани. Ето това са разпорежданията ми. А ние, мосю Гасир, да се залавяме на работа! Портиерката ще ни води.

Разположението на стаите улесняваше обиска. Сградата беше на три етажа. На всеки етаж имаше по един апартамент, тоест общо четири с партера, който в момента беше незает. На първия живееше мосю Гасир. На втория — мосю Туфемон, депутат, бивш министър. На третия, разделен на два малки апартамента — мадмоазел Лъгофие, машинописка, и мадмоазел Авлин, учителка по флейта.

Тази сутрин депутатът Туфемон бе тръгнал в осем и половина за камарата, където председателствуваше някаква комисия, и тъй като жилището му се почистваше от една съседка, която идваше чак към обед, трябваше да го почака да се върне. Но квартирите на двете госпожици бяха грижливо претърсени. След това огледаха всички кътчета на тавана, където се качиха със стълба, после дворчето, а накрая и апартамента на самия мосю Никола Гасир.

Не намериха нищо. Бешу мислеше с тъга за своите дванайсет „африканки“.

Към обед депутатът Туфемон се прибра. Сериозен парламентарист, носещ тежката си чанта на бивш министър, той беше уважаван от всички партии за голямото си трудолюбие, а от редките му, но решителни интерпелации трепереха всички правителства. С отмерена стъпка той се запъти да вземе кореспонденцията си от портиерската стаичка, където Гасир го посрещна и му разказа за кражбата, на която бе станал жертва.

Депутатът Туфемон го изслуша със съсредоточеното внимание, което изглежда отдаваше и на най-незначителните неща, обеща съдействието си в случай, че Гасир реши да подаде оплакване, и настоя да претърсят апартамента му.

— Кой знае — рече той, — някой може да е влязъл с шперц.

Направиха обиск. И пак нищо. Работата явно не вървеше на добре; Гасир и инспекторът се мъчеха да повдигнат взаимно духа си с успокоителни фрази, но те звучаха фалшиво.

Решиха да се подкрепят в едно малко кафене, разположено, разбира се, отсреща, тъй че да могат да държат къщата под око. Но Бешу не беше гладен: дванайсетте „африканки“ му тежаха на стомаха. Гасир се оплака от виене на свят. Тъй че двамата се заловиха да разглеждат въпроса от всички страни, за да търсят някакъв лъч на надежда.

— Много просто — каза Бешу. — Някой се е промъкнал у вас и е откраднал акциите. Но тъй като този „някой“ не е могъл да се измъкне, значи е още в къщата.

— Така е, тю да му се не види! — съгласи се Гасир.

— А щом е в къщата, моите дванайсет „африканки“ също са там. Та не могат, дявол да ги вземе, дванайсет „африканки“ да изхвъркнат през покрива!

— А още повече цял пакет ценни книжа! — додаде Никола Гасир.

— Следователно — продължи Бешу, — стигаме до безспорния извод, че...

Той не се доизказа. Изведнъж в очите му се изписа ужас. Гледаше към другата страна на улицата, отдето с весела стъпка към къщата приближаваше някакъв индивид.

— Барнет! — Промърмори инспекторът. — Барнет!... Но отде е разбрал?

— Вие ми споменахте за него, за агенция „Барнет“ на улица „Лаборд“ — призна Гасир малко смутен, — та реших, че в такова затруднено положение не е зле да се обадя там.

— Но това е идиотщина! — смотолеви бързо Бешу. — Кой ръководи следствието? Вие или аз? Барнет няма нищо общо с това! Барнет си пъха носа където не му е работа и трябва да се пазим от него. Дума да не става, по-далеч от Барнет!

Съдействието на Барнет му се стори изведнъж най-опасното нещо на тоя свят. Да влезе Джим Барнет в къщата, да се намеси Джим Барнет в това дело, значеше, ако следствието завършеше успешно, пакетът с акции и най-вече дванайсетте „африканки“ да изчезнат като дим.

Ядосан, инспекторът прекоси улицата и когато Барнет понечи да почука на вратата, застана пред него и произнесе тихо, с треперещ глас:

— Пръждосвайте се. Нямаме нужда от вас. Погрешно са ви извикали. Веднага си вдигайте чукалата.

Барнет го изгледа учудено.

— Ах, тоя Бешу! Но какво има? Ти не изглеждаш на себе си!

— Кръгом!

— Значи това, което ми казаха по телефона, е наистина сериозно? Задигнали са ти спестяванията? Нямах ли в такъв случай нужда от малко помощ?

— Омитай се — скръцна със зъби Бешу. — Зная я аз твоята помощ. Минава през чуждите джобове.

— Страх те е за твоите „африканки“, а?

— Да, ако ти си пъхнеш носа в тази работа.

— Е, тогава да не говорим повече. Оправяй се сам.

— Отиваш ли си?

— Напротив. Имам работа в къщата.

И се обърна към Гасир, който в момента се бе приближил до тях, държейки вратата притворена:

— Извинете мосю, тук ли живее мадмоазел Авлин, учителка по флейта, получила втората награда на консерваторията?

Бешу кипна.

— Аха, питаш за нея, понеже видя името ѝ на табелката...

— Че какво от това? — отвърна Барнет. — Нямам ли право да вземам уроци по флейта?

— Но не и тук.

— Съжалявам, ала страстно обичам флейтата.

— Аз категорично забранявам...

— Втасахме я!

Барнет влезе спокойно, без никой да посмее да го спре. Бешу гледаше разтревожен как изкачва стълбата. Изглежда се бе разбрал с

мадмоазел Авлин, защото само след десет минути от третия етаж се чува колебливите звуци на флейта.

— Подлец! — изсъска Бешу, който все повече се тревожеше за своите дванайсет „африканки“. — Няма отърване от това говедо!

Той отново се запретна трескаво за работа. Претърсиха незаетия партер, а също и портиерската стаичка, където в краен случай биха могли да подхвърлят пакета акции. Напразно. И на всичко отгоре цял следобед флейтата свирука досадно и насмешливо от третия етаж. Как да работиш при такива условия? Най-после, когато удари шест часа, се показва Барнет, който подскачаше и си тананикаше, с голяма картонена кутия под мишница.

Картонена кутия! С възклицание на възмущение Бешу я сграбчи и вдигна капака. Вътре имаше стари калъпи за шапки и проядени от червеи кожи.

— Тъй като няма право да излиза, мадмоазел Авлин ме помоли да изхвърля тия неща — произнесе Барнет сериозно. — Знаеш ли, бива си я тая мадмоазел Авлин! И каква талантлива флейтистка! Казва, че съм имал изумителни дарби и че ако постоянствувам, ще мога да заема мястото на слепец върху стъпалата на някоя църква.

Цяла нощ Бешу и Гасир стояха на пост, първият — вътре, вторият — отвън, за да не би някой съучастник да подхвърли пакета през прозореца. А на сутринта пак се заловиха за работа, но и този път усилията им останаха невъзнаградени. Дванайсетте „африканки“ на единия и ценните книжа на другия упорито продължаваха да се крият.

В три часа след обед Джим Барнет се появи отново с празна кутия под мишница и като поздрави учтиво с вид на човек, чието време е абсолютно запълнено, влезе направо.

Урокът по флейта започна. Гами. Упражнения. Фалшиви ноти. И изведнъж настъпи продължителна необяснима тишина, която много озадачи Бешу.

„Какво ли може да прави, дявол да го вземе?“ — питаше се той, представяйки си Барнет зает в ония системни издирвания, които неизменно завършваха с някакво необикновено откритие.

Той се изкачи на третия етаж и се послуша с У преподавателката по флейта — нито звук. Ала от стаята на съседката й, мадмоазел Льогофие, стенографка-машинописка, се чуваше мъжки глас.

„Това е неговият глас“ — помисли си Бешу, чието любопитство се бе съвсем разпалило.

Неспособен да се сдържа повече, той позвъни.

— Влезте! — извика Барнет отвътре. — Ключът е на вратата.

Бешу влезе. Мадмоазел Льогофие, много красива брюнетка, седеше до пишещата машина на масата си и стенографираше на хвърчащи листчета това, което ѝ диктуваше Барнет.

— Идваш на обиск, а? — каза той. — Не се стеснявай. Мадмоазел няма какво да крие. И аз също. Диктувам мемоарите си. Позволяваш ли?

И докато Бешу надничаше под мебелите, Барнет продължи:

— „Днес инспектор Бешу ме завари у очарователната мадмоазел Льогофие, на която ме препоръча младата флейтистка, и се залови да търси дванайсетте «африканки», които все му бягат. Под канапето намери три пращинки, под гардероба — пета от чорап. Инспектор Бешу не пропуска и най-дребната подробност. Какъв занаят!“

Бешу се изправи, показва на Барнет юмрук и го изруга. Другият продължи диктовката си. Бешу си излезе.

Малко по-късно Барнет заслиза със своята кутия. Бешу, който стоеше на пост, се поколеба. Но страхът взе връх и той отвори кутията. В нея имаше само стари вестници и парцали.

Животът на злочестия Бешу ставаше нетърпим. Присъствието на Барнет, насмешливите му подмятания и закачки все повече го вбесяваха. Барнет идваше всеки ден и след всеки урок по флейта или всяка диктовка показваше картонената си кутия. Какво да се прави? Бешу подозираше, че това е някаква нова дяволия и че Барнет му се подиграва. Ами ако все пак Барнет този път случайно изнася ценните книжа? Ако бяга с дванайсетте „африканки“? Ако се възползува от случая, за да измъкне плячката си? Тогава, ще не ще, Бешу се принуждаваше да претърсва, да изпразва кутията, да рови трескаво с ръка между най-различните предмети — скъсани кърпи, парцали, метлички с оскубани пера, счупени метли, пепел от огнището, обелки от моркови. А Барнет се превиваше от смях.

— Тук са! Няма ги! Намери ги!... Не ги намери!... Ах, какъв си дявол, Бешу, как ме размиваш!

Така продължи една седмица. Бешу пропиляваше цялата си отпуска в тази отчаяна борба и на всичко отгоре ставаше за смях на

квартала. Всъщност Никола Гасир и той не можеха да попречат на наемателите да си гледат работата, макар че позволяваха да ги опипват и претърсват. Носеха се клюки. Разчу се за нещастieto, сполетяло Гасир. Уплашените клиенти се втурнаха към кантората му да си искат парите. От своя страна мосю Туфемон, депутат и бивш министър, който четири пъти на ден при влизане и излизане беше свидетел на това кипещ и при това чувствуваше привичките си нарушени, посъветва Никола Гасир да се обърне към полицията. Това положение не може да продължава повече.

Една случка ускори развръзката. Веднъж привечер Гасир и Бешу чуха врява от ожесточен спор, която идеше от третия етаж. Тупане с крака, женски крясъци — работата изглеждаше сериозна.

Изкачиха бързо трите етажа. На най-горната стълбищна площадка мадмоазел Авлин и мадмоазел Лъгофие се биеха свирепо; дори Барнет, когото впрочем тази сцена забавляваше много, въпреки усилията си не можеше да ги усмири. Коковете бяха разчорлени, блузите — разкъсани, разменяха се проклетия.

Най-после успяха да ги разтърват. Машинописката получи нервна криза, та се наложи Барнет да я пренесе до стаята ѝ, докато учителката по флейта продължаваше да излива яда си.

— Заварих ги двамата, нея и него — крещеше мадмоазел Авлин. — Барнет, който първо ухажваше мен, я целуваше. Голям измамник е той Барнет. Трябва да го запитате, мосю Бешу, защо се върти тук от осем дни, непрекъснато ни разпитва и си пъха носа навсякъде. Мога да ви заявя например, че той знае кой е крадецът. Портиерката е, да, мадам Ален. Защо тогава ми забрани да не ви казвам нито дума? А и за акциите знае истината. Съдя от думите му: „Те са в къщата и все пак извън нея; извън къщата и все пак в нея“. Пазете се от него, мосю Бешу.

Джим Барнет, който бе свършил с машинописката, улови мадмоазел Авлин и бързо я заблъска към стаята ѝ.

— Хайде, скъпа моя учителко, стига врява и не говорете това, което не знаете. Гледайте си флейтата и не дрънкайте много-много.

Бешу не го дочака да излезе. Разкритията на мадмоазел Авлин за това, какво мислеше Джим Барнет, моментално му бяха изяснили цялата работа. Да, мадам Ален беше виновницата. Как не се бе сетил!

Подтикван от това убеждение, той се втурна яростно по стълбата, следван от Никола Гасир, и нахълта в портиерската стаичка.

— Моите „африканки“! Къде са те? Вие сте ги откраднали!

Никола Гасир влезе подире му.

— А акциите ми? Какво си направила с тях, крадло?

Двамата друсаха пълната жена, всеки я бе уловил за по една ръка и я обсипваше с въпроси и ругатни. Тя не отговаряше. Изглеждаше зашеметена.

За мадам Ален настъпи кошмарна нощ, последвана от два не помалко мъчителни дни. Нито за миг Бешу не допускаше, че Джим Барнет може да е сбъркал. Впрочем в светлината на това обвинение всичко се изясняваше. При почистването на апартамента портиерката навярно е забелязала необикновенния пакет на нощната масичка, а тъй като единствено тя имаше ключ и знаеше навиците на методичния мосю Гасир, могла е да влезе в апартамента, да грабне ценните книжа, да избяга с тях и да се скрие в стаичката си, където Никола Гасир я бе намерил.

Бешу започна да се отчайва.

— Да, няма съмнение — казваше той, — тази мошеничка е свършила работата. Но загадката пак си остава. Не е толкова важно кой е виновният — портиерката или някой друг, щом не знаем какво е станало с моите дванайсет „африканки“. Допускам, че ги е замъкнала в стаята си, но по какво чудо са излезли оттам между девет часа и времето, когато я претърсихме?

Въпреки заплахите, въпреки душевния тормоз, на който беше подложена, пълната жена отказваше да обясни тази загадка. Тя отричаше всичко. Не видяла нищо. Не знаела нищо. И макар че нямаше никакво съмнение във виновността ѝ, остана непреклонна.

— Трябва да приключим тази работа — каза една сутрин Гасир на Бешу. — Знаете, че снощи депутатът Туфемон свали правителството. Журналистите ще го интервюират. Имаме ли право да ги обискираме?

Бешу призна, че са в безизходица.

— Но след три часа ще зная всичко — заяви той.

Подир обед почука на вратата на агенция „Барнет“.

— Аз те чаках, Бешу. Какво искаш?

— Твоята помощ. Не мога да се оправя без теб.

Отговорът беше искрен, постъпката — достойно оценена. Бешу молеше за прошка.

Джим Барнет се засуети около него, улови го приятелски за раменете, стисна му ръката и с подкупваща деликатност му спести униженията на поражението. Това не беше среща между победител и победен, а помирение между двама другари.

— Право да ти кажа, драги ми Бешу, малкото недоразумение помежду ни ме измъчваше безкрайно. Двама приятели като нас — врагове! Колко жалко! Просто бях загубил съня си.

Бешу свъси вежди. Съвестта му на полицай го упрекуваше жестоко за неговите приятелски отношения с Барнет и се възмущаваше, че съдбата го бе направила сътрудник и длъжник на този човек, когото смяташе за ловък крадец. Но, уви, има обстоятелства, при които и най-честните се огъват, и едно от тях е загубването на дванайсет африкански акции!

Превъзмогвайки скрупулите си, инспекторът промърмори:

— Портиерката е, нали?

— Тя е, между другото и защото само тя може да бъде.

— Но как е способна на такова нещо тази доскоро толкова почтена жена?

— Ако си бе направил поне малко труд да събереш сведения за нея, щеше да узнаеш, че тази нещастница има син, който е най-големият нехранимайко и ѝ измъква всичките пари. Заради него се е поддала на изкушението.

Бешу подскочи.

— Значи е успяла да му прехвърли моите „африканки“? — възкликна той, разтреперан.

— О, не, не бих допуснал такова нещо. Твоите дванайсет „африканки“ са нещо свято.

— Къде са тогава?

— В твоя джоб.

— Не се шегувай, Барнет.

— Аз не се шегувам, Бешу, когато се отнася за такива важни неща. Провери.

Бешу пхна плахо ръка в посочения джоб, попипа и извади един голям плик, украсен със следния надпис: „На моя приятел Бешу.“ Разпечата го, видя своите „африканки“, преброи, че са дванайсет,

пребледня, олюля се и се наложи да помирише едно шишенце с амоняк, което Барнет му поднесе под носа.

— Вдъхни, Бешу, и гледай да не припадаш.

Бешу не припадна, но обърса скришом няколко сълзи. Не можеше да продума от радост, от вълнение. Разбира се, никак не се съмняваше, че Барнет още с влизането си и по време на излиянията им бе пхнал плика в джоба му. Но дванайсетте африкански акции бяха в треперещите му ръце и не смяташе вече Барнет за крадец.

Ободрен изведнъж, той заскача и заигра някакъв испански танц, акомпанирайки си с въображаеми кастанети.

— Те са пак мои! В кошарата, „африканки“! Ах, Барнет, колко славно момче си ти! Няма двама Барнетовци на тоя свят, има само един, спасителят на Бешу! Барнет, ти заслужаваш да ти се издигне паметник! Барнет, ти си герой! Но как успя, дявол да го вземе? Разказвай, Барнет!

Начинът, по който Барнет се бе справил с работата си, за сетен път озадачаваше инспектор Бешу. Подтикван от професионално любопитство, той запита:

— Е, какво ще кажеш, Барнет?

— Какво искаш да знаеш?

— Ами как разплетете тази загадка? Къде се намираше пакетът? „В къщата и все пак извън нея“ — казал си ти.

— И извън къщата, и същевременно в нея — засмя се Барнет.

— Разказвай! — умоляваше Бешу.

— Предаваш ли се?

— Както пожелаеш.

— И обещаваш да не се отнасяш към малките ми прегрешения с такъв укорителен вид, който ме огорчава и понякога ме кара да мисля, че съм се отклонил от правия път?

— Разказвай. Барнет.

— Ах — възкликна приятелят му, — каква чудна история! Уверявам те, драги ми Бешу, няма да останеш разочарован. Никога не съм преживявал нещо по-красиво, по-неочаквано, по-спонтанно и по-хитро скроено, по-човешко и едновременно по-фантастично. И толкова просто, че ти, Бешу, макар и добър, талантлив полицаи, не можа да се сетиш.

— Но кажи най-после — кипна Бешу, — как пакетът с акциите излезе от къщата?

— Пред собствените ти очи, незаменими Бешу! И не само излезе от къщата, но и се върна! Два пъти на ден я напущаше и два пъти на ден се връщаше пак! И то пред очите ти, Бешу, пред твоите наивни, благосклонни очи! И десет дни ти му се кланяше и го поздравяваше най-почтително. Край теб минаваше това, което търсеше! Още малко и щеше да коленичиш пред него!

— Я не ме занасяй! — извика Бешу. — Това е абсурдно, защото претърсвахме всичко.

— Претърсвахте всичко Бешу, само не и това! Пакетите, картонените кутии, ръчните чанти, джобовете, шапките, консервните кутии и кофите за боклук... да, но не и това. На граничните гари претърсват пътниците, но не и дипломатическите куфари. Тъй че ти си претърсил всичко, само не и това!

— Какво именно? — кресна Бешу, загубил търпение.

— Бас държа, че не се сецаш.

— Но кажи, дявол да те вземе!

— Чантата на бившия министър!

Бешу скочи от мястото си.

— А? Какво говориш, Барнет! Нима обвиняваш депутата Туфемон?!

— Ти си луд! Как бих си позволил да обвиня един депутат? Преди всичко един депутат, бивш министър, стои над всякакво подозрение. И от всички депутати и всички бивши министри — а бог знае колко много са те! — според мен Туфемон най-малко може да бъде заподозрян. И въпреки това той е служил за укривател на мадам Ален.

— Значи, съучастник? Депутатът Туфемон — съучастник?

— Ни най-малко.

— Кого обвиняваш тогава?

— Кого обвинявам ли?

— Да.

— Чантата му.

И полека, с усмивка Барнет започна да обяснява:

— Чантата на един министър, Бешу, е важна персона. В случая имаме мосю Туфемон и неговата чанта. Те вървят винаги заедно и

съществуването на единия зависи от съществуването на другия. Не можеш да си представиш Мосю Туфемон без чантата му, но не можеш да си представиш и чантата на Мосю Туфемон без Мосю Туфемон. Те не се разделят никога. Случва се обаче понякога Мосю Туфемон да сложи чантата до себе си, например за да се нахрани, или да спи, или да направи нещо друго. В такива моменти чантата на Мосю Туфемон заживява сама и може да се поддаде на постъпки, за които Мосю Туфемон не носи никаква отговорност. Именно това се е случило сутринта при кражбата.

Бешу гледаше Барнет. Накъде бие тоя?

Барнет повтори:

— Именно това се е случило сутринта, когато откраднали твоите дванайсет „африканки“. Портиерката, уплашена от престъплението си, разтревожена от неминуемата опасност, като не знае как да се отърве от плячката, която ще я погуби, изведнъж съзира на камината си — о, чудо! — чантата на Мосю Туфемон, съвсем сама! Преди малко Мосю Туфемон е влязъл в стаичката ѝ да вземе кореспонденцията си. Той е сложил чантата си на камината и разпечатва писмата си, докато Никола Гасир и ти Бешу, му разправяте за изчезването на ценните книжа. Тогава една гениална идея — да, не може да се нарече другояче, освен гениална — осенява мадам Ален. Пакетът с акциите също е на камината, до чантата, скрит под вестници. Още не са обискирали портиерската стаичка, но неминуемо ще е претърсят и ще намерят пакета. Няма нито минута за губене. Бързо, с няколко движения, гърбом към другите, които в това време разговарят, портиерката отваря чантата, изважда книгата от една от преградките и пъха на мястото им пакета акции. Готово. Никой нищо не е забелязал. И когато Мосю Туфемон си тръгва с чанта под мишница, той излиза с твоите дванайсет „африканки“ и с всички ценни книжа на Гасир.

Бешу не възрази нищо. Когато Барнет говореше с абсолютно убеждение, Бешу се прекланяше пред необоримата истина. Вярваше. Имаше доверие.

— Наистина — каза той — същия ден забелязах купчинка книжа и доклади, ала не обърнах внимание. А тя сигурно е върнала тези книжа и доклади на Мосю Туфемон.

— Едва ли — отвърна Барнет. — По-скоро ги е изгорила, за да не събуди подозрение.

— Но той трябва да ги е потърсил?

— Не.

— Какво! Нима не е забелязал изчезването на цял куп документи?

— Не, както не е забелязал и наличието на пакет ценни книжа.

— А когато е отворил чантата си?

— Изобщо не я е отварял. Той никога не я отваря. Чантата на Туфемон, както чантите на много политически дейци, е само привидност, показ, заплаха, напомняне. Ако я беше отворил, щеше да поиска своите документи и да върне акциите. Но нито е поискал своите, нито е върнал чуждите.

— Ами когато работи?

— Той не работи. Притежаването на чанта не те задължава да работиш. Достатъчно е дори да имаш чанта на бивш министър, за да не работиш. Чантата олицетворява работата, силата, властта, всемогъществото, всезнанието. Когато снощи в Камарата на депутатите — аз бях там, тъй че говоря като очевидец — Туфемон сложи на трибуната чантата си на бивш министър, правителството разбра, че е загубено. Колко ли съкрушителни документи трябва да има в чантата на този велик труженик! Колко цифри! Колко статистически данни! Туфемон я отвори, но не извади нищо от двете ѝ претъпкани преградки. Докато говореше, от време на време натисваше с длан чантата, сякаш искаше да каже: „Всичко е тук.“ Ала там нямаше нищо освен дванайсетте „африканки“ на Бешу, ценните книжа на Гасир и стари вестници. А това беше достатъчно. Чантата на Туфемон предизвика падането на правителството.

— Но отде знаеш това?...

— Защото когато в един часа след полунощ излезе от камарата и си тръгна пеш към къщи. Туфемон бе блъснат грубо от някакъв човек и се просна на тротоара. Друг субект, съучастник на първия, грабна чантата и успя да пхне връзка стари вестници на мястото на ценните книжа, които задигна. Има ли нужда да ти казвам името на втория субект?

Бешу се разсмя от все сърце. Усещайки в джоба си дванайсетте „африканки“, тази история му изглеждаше още по-смешна, приключението на Туфемон — още по-забавно.

Барнет се завъртя на един крак и се провикна:

— Ето това е цялата тайна, стари другарю, и именно за да открия тези интересни неща, да подишам атмосферата на къщата и да събера улики, диктувах мемоарите си и вземах уроци по флейта. Каква приятна седмица! Флирт на третия етаж и различни развлечения на партера. Гасир. Бешу, Туфемон... марионетки, на които дърпах конците. И знаеш ли кое ме измъчи най-много? Да разбере, че Туфемон не знае престъпната тайна на своята чанта и че несъзнателно е мъкнел насам-нататък твоите дванайсет „африканки“. Не можех да допусна това. Ами портиерката? Колко ли се е изненадала! Сигурно в дъното на душата си мисли Туфемон за най-големия мошеник на света, защото е убедена, че той е задигнал дванайсетте африкански акции и останалите ценни книжа в пакета. Ама че каша е забъркал тоя Туфемон!

— Да му кажа ли? — запита Бешу.

— Каква полза? Нека продължава да разнася стари вестници и да спи на чантата си! Никому нито думица за това, Бешу.

— С изключение на Гасир, разбира се — рече Бешу, — защото и без това, като му върна ценните книжа, ще трябва да го посветя в работата.

— Какви ценни книжа? — учуди се Барнет.

— Ами неговите ценни книжа, които си намерил в чантата на мосю Туфемон.

— А, така ли? Но ти не си с всичкия си, Бешу! Нима си въобразяваш, че мосю Гасир ще получи обратно акциите си?

— И още как!

Изведнъж Барнет удари ядно с юмрук по масата.

— Знаеш ли какво представлява твоят Никола Гасир? Мошеник като сина на портиерката. Да, мошеник! Той, Никола Гасир, ограбваше клиентите си! Играеше на комар с парите им! Нещо повече, готвеше се да си ги присвои! Ето, виж първокласния му билет за Брюксел, за същата дата, когато изтеглил от сейфа си пакета ценни книжа, не за да ги вложи в банка, както твърдеше, а за да избяга с тях. Е, какво ще кажеш сега за твоя Никола Гасир?

Бешу не продума нищо. Откакто бяха откраднали неговите дванайсет „африканки“, доверието му към Никола Гасир бе чувствително намаляло. Но въпреки това забеляза:

— Все пак клиентите му са честни хора. Справедливо ли е да бъдат разорени?

— Само това няма да стане! Бога ми, не! Аз лично никога не бих допуснал такава неправда!

— Тогава?

— Гасир е богат.

— Той няма вече пукнат грош — каза Бешу.

— Грещиш! Имам сведения, че може не само да обезщети клиентите си, но и да остане нещичко за него. Бъди сигурен: щом не е подал оплакване още първия ден, значи не иска правосъдието да се бърка в частните му работи. Но заплаши го със затвор и ще видиш как ще офейка. Пари ли? Твоят Никола Гасир е милионер, и злото, което е причинил, трябва да оправи той, а не аз!

— Значи, възнамеряваш да задържиш?...

— Да задържа ценните книжа? За нищо на света! Те са вече продадени.

— Да, но задържаш парите за себе си...

Барнет бе обзет от благонаравно възмущение:

— Дума да не става! Не задържам нищо!

— Какво правиш тогава с тях?

— Раздавам ги.

— На кого?

— На приятели в нужда, за благотворителни начинания, които подпомагам финансово. Ех, не бой се, Бешу, парите на Никола Гасир ще отидат за полезни цели!

Бешу не се съмняваше. И този път приключението завършваше с това, че Барнет слагаше ръка на „плячката“. Барнет наказваше виновниците и спасяваше невинните, но не забравяше и сам да се облажи. Когато ще вършиш добро, започни от себе си.

Инспектор Бешу се изчерви. Да не възрази, значи да стане негов съучастник. Но, от друга страна, той усещаше в джоба си скъпоценния пакет с дванайсетте африкански акции и знаеше, че без намесата на Барнет щеше да се прости завинаги с тях. Уместно ли беше тъкмо сега да се сърди и да се противи?

— Какво става? — запита Барнет. — Не си ли доволен?

— Напротив, напротив — побърза да го увери злочестият Бешу.
— Много съм доволен.

— Е, щом няма нищо лошо, усмихни се.

Бешу направи кисела усмивка.

— Ха така те искам! — провикна се Барнет. — Приятно ми беше, че успях да ти услужа, и ти благодаря, че ми даде такава възможност. А сега, драги мой, да се разделим. Сигурно си много зает, а пък аз чакам една дама.

— Сбогом — каза Бешу, запътвайки се към вратата.

— До скоро виждане! — подвикна Барнет.

Бешу се усмихна, доволен, както казваше, но гузен и решил занапред да избягва този опасен човек.

Навън, на ъгъла на съседната улица, забеляза хубавата машинописка — несъмнено дамата, очаквана от Барнет.

А след два дни видя Барнет на кино, придружен от не по-малко хубавата мадмоазел Авлин, учителката по флейта...

[1] Инвалидите, или Дом на инвалидите — храм паметник в Париж от XVII век, където между другото почиват тленните останки на Наполеон I. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.